

نقش سرمایه اجتماعی از سازمان سبز تا توسعه پایدار

ارائه دهنده:

دکتر زهرا عابدی

عضو هیات علمی و مدیر گروه اقتصاد محیط زیست

دانشکده محیط زیست و انرژی

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد علوم تحقیقات تهران

سیر تحول رشد اقتصادی تا توسعه پایدار

رشد اقتصادی ۱۹۵۰ تا ۱۹۶۰ ✓

تاکید بر افزایش پس انداز ✓

تاکید بر انباشت سرمایه فیزیکی ✓

بکارگیری مدل های رشد کلاسیک و نئوکلاسیک ✓

$$g = \frac{s}{k}$$

زمان - نگرش یکساله ✓

ادامه سیر تحول رشد اقتصادی تا توسعه پایدار

- ✓ توسعه اقتصادی ۹۰-۱۹۷۰
- ✓ تاکید بر تحولات ساختاری
- ✓ توسعه تکنولوژی
- ✓ افزایش ظرفیت های تولیدی
- ✓ توزیع عادلانه تر درآمد
- ✓ زمان - بلند مدت
- ✓ تاکید بر سرمایه انسانی

ادامه سیر تحول رشد اقتصادی تا توسعه پایدار

- ✓ توسعه پایدار ۱۹۹۲ به بعد
- ✓ زمان - توسعه بین نسلی
- ✓ اولین اجلاس ریو (کنفرانس زمین) - (۱۹۹۲) - (توسعه پایدار)
- ✓ ۱۰+ ریو ۲۰۰۲ - (تولید و مصرف پایدار)
- ✓ ۲۰+ ریو ۲۰۱۲ - (تغییر اقلیم)

منابع طبیعی و محیط زیست

✓ امروزه حفظ منابع طبیعی و تأمین انرژی از اساسی ترین پیش نیازهای توسعه اقتصادی و اجتماعی کشورها به شمار می رود.

✓ تغییرات جمعیتی و رشد شهرنشینی علاوه بر ضعف در کارایی جریان تولید، انتقال، توزیع، و مصرف موجب مصرف غیر بهینه منابع در سازمان های مختلف گردیده است. این مسئله در مورد منابع طبیعی و زیست محیطی نیز صادق است .

✓ روشهای غیر بهینه تولید ، توزیع و مصرف انرژی در سازمان ها خود از عوامل تعیین کننده آلوده نمودن محیط زیست می باشند.

✓ سرعت تهی شدن منابع زیست محیطی و منابع تجدیدناپذیر انرژی و افزایش انواع آلودگیها بحرانهای انرژی و محیط زیست را در هزاره سوم ایجاد نموده اند.

بهره وری سبز ، رشد اقتصادی و توسعه پایدار

✓ در بهره وری سبز در عین حال که موضوع صرفه جویی بهینه منابع در سازمان های مختلف مورد تاکید است، ملاحظات زیست محیطی و اجتماعی نیز مد نظر می باشد.

✓ بدیهی است که هیچ کشوری بدون توجه به مسایل زیست محیطی نمی تواند راه توسعه پایدار را هموار سازد.

✓ از عمده ترین اقدامات بهره وری سبز حفاظت و بهره گیری مناسب از منابع طبیعی و زیست محیطی در سازمان های مختلف به منظور حصول اهداف توسعه پایدار است.

توسعه پایدار

✓ توسعه پایدار که از دهه نود بر آن تاکید شد جنبه‌ای از توسعه انسانی و در ارتباط با محیط زیست و نسل‌های آینده است. هدف اصلی توسعه پایدار پرورش قابلیت‌های انسانی همراه با استفاده مناسب از منابع طبیعی و زیست محیطی می باشد. توسعه پایدار موتور محرکه پیشرفت متعادل، متناسب و هماهنگ اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تمامی جوامع و بویژه کشورهای در حال توسعه است.

✓ توسعه پایدار سعی دارد به پنج نیاز اساسی زیر پاسخ گوید:

✓ تلفیق حفاظت محیط زیست و توسعه اقتصادی،

✓ تامین نیازهای اولیه زیستی انسان،

✓ دستیابی به عدالت اجتماعی،

✓ ارتقا فرهنگی در تمامی جوامع،

✓ حفظ پیوستگی مستمر اکولوژیکی،

✓ ایجاد زمینه های لازم برای شکل گیری و ارتقا سرمایه اجتماعی.

توسعه پایدار

توسعه پایدار استفاده بهینه از کلیه منابع اقتصادی-طبیعی و زیست محیطی برای توسعه نسل امروز با حفظ حقوق نسل های آینده می باشد.

❖ ابعاد توسعه پایدار

- ✓ بهبود وضعیت اجتماعی
- ✓ بهبود وضعیت اقتصادی
- ✓ بهبود وضعیت اکولوژیکی و زیست محیطی
- ✓ بهبود وضعیت فرهنگی
- ✓ بهبود وضعیت سکونت و مسکن

مصرف و تولید پایدار

- ✓ شاید مناسب ترین تعاریف توسعه پایدار آنهایی باشند که بر جنبه های مصرف و تولید بهینه بین نسل ها تاکید می کنند.
- ✓ بر اساس اصل پایداری مصرف و تولید تمامی منابع باید به گونه ای مورد استفاده قرار گیرند که به نسل های آینده توجه و خسارت ناشی از فعالیتهای امروزی برای نسلهای آینده جبران شود.
- ✓ اثرات خارجی منفی ناشی از مصرف منابع طبیعی و زیست محیطی عمدتاً منجر به ایجاد هزینه های اجتماعی می گردد و از این رو رفاه جوامع کاهش می یابد.
- ✓ با بهره گیری از روش های ارزشگذاری منابع طبیعی و زیست محیطی می توان خسارات ناشی از مصرف و تولید ناپایدار را در سازمان های مختلف برآورد نمود .
- ✓ با قیمت گذاری و وارد کردن این هزینه ها در محاسبات سود و زیان سازمان ها و بنگاه های اقتصادی می توان هزینه های زیست محیطی را درونی کرد.
- ✓ در حسابداری سبز قیمت گذاری منابع زیست محیطی و درونی کردن اثرات منفی خارجی حاصل از مصرف ، توزیع و تولید مد نظر قرار گرفته و این فعالیت ها به سمت پایداری سوق داده شوند و زمینه های لازم جهت سازمان سبز ایجاد می شود.

برخی از اثرات خارجی ناشی از مصرف و تولید ناپایدار منابع طبیعی و زیست محیطی

- ✓ صدمات وارده به جنگل و تولیدات جنگل ناشی از باران‌های اسیدی
- ✓ گرمایش جهانی ناشی از انتشار گازهای گلخانه‌ای
- ✓ حوادث ناشی از رآکتورهای اتمی و هسته‌ای و اثر روی سلامت انسان
- ✓ اثرات کوتاه مدت و بلند مدت آلاینده‌ها روی سلامت انسان مثل سرطان و صدمات ژنتیکی
- ✓ صدمات زیست محیطی روی جانوران، گیاهان، منابع و اقلیم
- ✓ اثرات منفی بر ساختارهای کلان اقتصادی
- ✓ هزینه‌های خارجی و اجتماعی مثل بیماری‌ها و مرگ و میرهای زودرس
- ✓ هزینه‌های کوتاه مدت و بلند مدت تهمی شدن منابع اقتصادی ، طبیعی و زیست محیطی

ناتوانی (شکست بازار)

به دلیل ویژگیهای خاص منابع طبیعی و زیست محیطی و نیز وجود عوامل خارجی اقتصاد بازار تخصیص کارآمد منابع طبیعی را تأمین نمی کند.

شکست بازار می تواند ناشی از موارد زیر باشد:

✓ ضعف یا نبود حقوق مالکیت

✓ کالاهای عمومی

✓ عوامل خارجی

عوامل خارجی

✓ زمانی که قیمت نتواند هزینه ها و مزایای مربوط به مبادله یک کالا را از بعد تولید و توزیع و مصرف در بازار نشان دهد شکست بازار رخ میدهد.

✓ موارد فوق الذکر به خصوص اثرات خارجی از جمله علل ناتوانی بازار در تعیین قیمت از طریق مکانیزم بازار می باشد.

✓ اگر عوامل خارجی و شکست بازار ایجاد هزینه کنند، آنها را اثرات خارجی منفی و چنانچه منافع به وجود آورند، آنها را اثرات خارجی مثبت می نامند.

بهره وری سبز

○ معرفی مفهوم بهره وری سبز در سال ۱۹۹۴ بوسیله سازمان بهره وری آسیایی

○ بهره وری سبز استراتژی انتخاب شده ای برای توسعه پایدار محیطی است و هدف اصلی آن افزایش بهره وری و توسعه اقتصادی اجتماعی با در نظر گرفتن حفاظت و ایمنی محیطی است.

بکارگیری بهره وری سبز در سازمان ها و بنگاه های اقتصادی موجب

لزوم ارتقا بهره‌وری سبز و حفاظت زیست محیطی

- افزایش رقابت در عرصه تولید و تجارت در سطوح محلی ، ملی ، منطقه ای و بین المللی
- رشد سریع جمعیت و نیازهای نوین جامعه بشری
- وجود مسائل و مشکلات ناشی از تولید، توزیع و مصرف غیر بهینه
  - آلودگی های آب ، خاک ، هوا و صدا
  - افزایش پسماند های خانگی ، صنعتی ، بیمارستانی و شهری
  - بحران آب
  - بحران انرژی
- خسارت های جبران ناپذیر به محیط زیست ناشی از عدم توجه به هزینه های خارجی ناشی از تولید ، توزیع و مصرف غیر بهینه استفاده بی رویه از منابع طبیعی و زیست محیطی و اقتصادی.
- حصول اهداف توسعه پایدار در سطوح مختلف سازمانی ، محلی ، ملی ، منطقه ای و بین المللی.

الزامات قوانین ملی و بین المللی در مورد مسائل زیست محیطی

○ بهره وری و حفاظت زیست محیطی

○ مدیریت و بهره وری سبز

○ تدوین متدولوژی مناسب اجرای بهره وری سبز

○ ارتقا شاخص های بهره وری و محیط زیست در واحد های تولیدی ، خدماتی و خانوار ها (واحد های سازمانی)

- توجه به موارد فوق زمینه ساز شکل گیری و ارتقا سازمان سبز می گردد.

سازمان سبز

اهداف بهره‌وری سبز

- افزایش بهره‌وری در راستای حصول اهداف توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
- حفاظت و ایمنی محیطی در روند توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی
- افزایش حفاظت محیط زیست همراه با افزایش سودآوری تجاری
- توجه به سه موضوع اصلی محیط زیست، کیفیت و سودآوری
- اشاعه و حصول اهداف بهره‌وری سبز در سطوح مختلف سازمانی، محلی، ملی، منطقه‌ای، فرا منطقه‌ای و بین‌المللی به منظور ارتقا کیفیت زندگی
- مشخص نمودن کانون‌های ایجادکننده آلودگی در قسمت‌های مختلف سازمان‌ها
- مشخص نمودن کانون‌های هدر رفت منابع و انرژی در سازمان
- کاهش پسماند‌ها در واحدهای مختلف تولیدی، خدماتی و خانوارها
- استفاده مجدد از ضایعات و هدر رفت‌ها در سازمان‌ها
- درگیر نمودن کارکنان به صورت گروهی در ارتباط با شکل‌گیری سازمان سبز
- انتشار اطلاعات: مستندسازی و گزارش‌دهی از سیستم‌های سازمانی

موانع موجود در شکل گیری بهره وری سبز

- آگاهی محدود از ابعاد مختلف و منافع بهره وری سبز در سطوح مختلف تصمیم گیری
- کمبود کارشناسان و متخصصان
- عدم بکارگیری روش های تغییر فرایندهای صنعتی استقرار یافته
- آگاهی محدود در مورد روش های حصول بهره وری سبز در راستای ایجاد سازمان سبز

سازمان سبز

○ به سازمانی گویند که در آن تمامی عوامل

-واحدهای تولیدی اقتصادی (معدن ، کشاورزی، صنعت ،خدمات)

-واحدهای توزیع کننده و خدماتی

-خانوارها

○ به سمتی سوق داده شوند که همگام با حفاظت از محیط زیست و منابع طبیعی در بر گیرنده بهره

وری سبز در همه جهات باشد.

سرمایه اجتماعی و بهره‌وری سبز

- شکل‌گیری تفکر تمرکز بر سرمایه‌های انسانی و اجتماعی در مقابل سرمایه فیزیکی
- سرمایه انسانی و اجتماعی مهم‌ترین عامل افزایش بهره‌وری در سازمان‌ها و زمینه‌ساز تولید و مصرف پایدار
- مشارکت سازمان‌های محلی
- سرمایه اجتماعی افزایش‌دهنده سود سرمایه‌گذاری در زمینه سرمایه‌های فیزیکی و سرمایه انسانی
- سرمایه اجتماعی دارای مالکیت جمعی است. (متعلق به محله‌ها، شهرها، مناطق و بخش‌ها)
- سرمایه اجتماعی فراهم‌آورنده توسعه همگانی
- سرمایه اجتماعی جزء لاینفک وجدایی ناپذیر توسعه پایدار
- سرمایه اجتماعی ایجادکننده ارتباط مناسب بین شهر و روستا، واحدهای تولیدی، بخش‌های مختلف اقتصادی، واحدهای مختلف اقتصادی، اجتماعی
- سرمایه اجتماعی فراهم‌آورنده مصرف بهینه عوامل تولید (انرژی، آب، منابع زیست‌محیطی و...)
- سرمایه اجتماعی موجد مشارکت عمومی در زمینه‌های مختلف فعالیت‌های سازمان‌ها

سرمایه اجتماعی

- سرمایه اجتماعی به عنوان دارایی با ارزش در ایجاد توانمندی سازمان و حفظ سلامت جامعه محسوب می گردد.
- (جیمز کلن ۱۹۹۰) (رابرت پوتنام ۱۹۹۵)، تدی اسکویل (۲۰۰۳) سرمایه اجتماعی و مشارکت عمومی را محور سلامتی زندگی دموکراتیک بیان کرده اند.
- سرمایه اجتماعی عاملی بسیار مهم در رفتار بهینه سازمانی است.
- بانک جهانی : سرمایه اجتماعی متشکل از هنجارها و روابط اجتماعی که در ساختارهایی اجتماع ریشه دارد و افراد را به عملکرد هماهنگ و دستیابی مطلوب به اهداف قادر می سازد. (lohen and prusak 2001).
- سرمایه اجتماعی به ارزش مشترک همه شبکه های اجتماعی و اعتقاد، روابط متقابل، اطلاعات و همکاری که به وسیله شبکه های اجتماعی ایجاد می شود برمی گردد. در حالیکه سرمایه فیزیکی به اشیای مادی اطلاق می شود و سرمایه انسانی به ویژگی و توانایی اطلاق می گردد. سرمایه اجتماعی به ارتباطات بین افراد، شبکه های اجتماعی و هنجارهای تقابل و اعتماد ناشی از آنها اطلاق می شود. (putnam 1995)

- کهن و پروباک بیان می کنند که سرمایه اجتماعی متشکل از ارتباطات فعال بین افراد است که شامل اعتقاد ، درک متقابل و ارزش های مشترک و رفتار هایی است که اعضای شبکه انسانی و جوامع را به هم پیوند می دهد و همکاری را ممکن می سازد.
- سرمایه اجتماعی بیش از مجموعه انسان ها است که مقصد رسیدن به هدفی خاص را دارند .
- سرمایه اجتماعی همکاری ، تعهد ، تسهیم اطلاعات و اعتقاد را ایجاد می کند. همچنین مشارکت حقیقی را در سازمان ارتقا می دهد که منجر به موفقیت و اثر بخشی می شود .
- در شکل گیری سرمایه اجتماعی استفاده از ارتباطات و روابط اجتماعی برای دستیابی به هدف های افراد و گروه های اجتماعی و سازمان ضروری است.

○ جیمز کلمن (۱۹۶۶)، گلن لوری (۱۹۷۰)، بن پرات (۱۹۸۰)، ویلبامسون (۱۹۸۱)، بیکر (۱۹۸۳) و انیس فوکویاما (۱۹۹۰)

○ مشارکت بهینه بین افراد ← منافع متقابل آنها

○ همکاری و هماهنگی متقابل ← منافع متقابل آنها

○ سرمایه اجتماعی عبارتست از ظرفیتی که هماهنگی و همکاری را در جامعه و گروه تسهیل می کند.

○ سرمایه اجتماعی یک مفهوم مرکب است که دارای سه بعد ساختار، محتوا و کارکرد است که ساختار اجتماعی آن همان شبکه ارتباطات اجتماعی است و محتوای آن اعتقاد و هنجارهای اجتماعی است و کارکرد آن عمل متقابل اجتماعی است.

عوامل تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی

- * ۱. عوامل نهادی : نهاد به معنای قانون ، رسم ، عرف ، عادت و یا سازمانی است که در زندگی سیاسی یا اجتماعی مردم ، مؤثر واقع می شود و نظام هدف داری را در جهت رفع نیازهای یک اجتماع سازمان یافته ، ایجاد می کند ، مانند : دولت
- * ۲. عوامل خودجوش : هنجارهایی که به صورت خودجوش ، به جای قانون و دیگر نهادهای رسمی ، از کُنش های متقابل اعضای یک اجتماع به وجود می آیند .
- * ۳. عوامل بیرونی : منظور از این دسته عوامل ، هنجارهایی هستند که از جایی ، غیر از همان اجتماعی که در آن به کار رفته اند ، سرچشمه می گیرند ، همچون : دین ، مذهب ، ایدئولوژی و فرهنگ یا تجربه مشترک تاریخی .
- * ۴. عوامل طبیعی : در این گروه ، دو دسته از عوامل : «روابط خویشاوندی» و «همبستگی های قومی و نژادی» قرار می گیرند .

ابعاد سرمایه اجتماعی

در یک دسته بندی ، سرمایه اجتماعی به سه بُعد : ساختاری ، شناختی و ارتباطی تقسیم می شود که :

۱ . بعد ساختاری :

این بُعد ، به سه دسته زیر تقسیم می شود :

الف : پیوندهای موجود در شبکه ، شامل : وسعت و شدت ارتباطات موجود در شبکه .

ب : شکل و ترکیب شبکه ، شامل : سلسله مراتب شبکه ، میزان ارتباط پذیری و تراکم شبکه .

ج : تناسب سازمانی ، مثلاً : تا چه اندازه شبکه ایجاد شده برای یک هدف خاص ، ممکن است برای اهداف دیگر نیز استفاده شود .

۲ . بعد شناختی :

این بعد که محور آن ، شناخت (یعنی فعالیت های ذهنی ، عقلی و اندیشه ای) است ، با استفاده از زبان مشترک ، بینش مشترکی از اهداف و ارزش ها را برای اعضای شبکه فراهم می کند و مقدمه فعالیت بهینه آنان در نظام اجتماعی را فراهم می نماید و شامل : زبان ، علائم مشترک و روایت های مشترک است .

۳ . بعد ارتباطی :

این بعد ، شامل مؤلفه هایی چون : اعتماد ، هنجارها ، تعهدات ، روابط متقابل و تعیین هویت مشترک است .

تقسیم بندی دیگر:

۱. اعتماد

- الف : اعتماد اجتماعی : شامل اعتماد به افرادی مانند : همسایه ، همکار ، فروشنده یک فروشگاه ، یک هم کیش ، پلیس و خلاصه همه کسانی است که در زندگی روزمره با آنها در ارتباط هستیم .
- ب : اعتماد میان نژادهای مختلف : ممکن است سرمایه اجتماعی ، میان نژادهای مختلف (سیاه ، سفید ، زرد) بررسی شود و میزان اعتماد نژادها به همدیگر سنجیده شود .

۲. مشارکت سیاسی

۳. مشارکت و رهبری مدنی

۴. پیوندهای اجتماعی غیر رسمی

۵. بخشش و روحیه داوطلبی عضویت افتخاری شهروندان در سازمان های غیردولتی خدمات انسان دوستانه و همکاری افراد جامعه با نهادهای خیریه و داوطلبانه ، چه به صورت مالی و فکری و صرف وقت ، از این قبیل سرمایه های اجتماعی است .

۶. مشارکت مذهبی

۷. عدالت در مشارکت مدنی

۸. تنوع معاشرت ها و دوستی ها

سرمایه اجتماعی از راه های زیر میسر می شود:

- افزایش اعتماد
- ارتباطات اجتماعی موثر و موفق
- شبکه های قوی
- هنجار های مشترک
- افزایش همبستگی به خاطر تبات سازمانی و درک مشترک
- تسهیم اطلاعات بین افراد و گروه ها و درون شبکه ها
- ایجاد شرایط پیشرفت کاری در سازمان ها و محیط کار
- همکاری هسته های مختلف کاری
- حمایت از کارکنان
- فضیلت گروهی
- کاهش هزینه های مبادله
- افزایش رضایت شغلی از طریق جبران خدمات
- گسترش ابداع برای پیشرفت
- کاهش کنترل رسمی و قوانین
- اشاعه بحث و مناظره موثر
- اشاعه دانش
- شکل گیری اهداف مشترک
- گسترش روحیه همکاری (در سازمان ، بین سازمان و مشتریان و شرکا)
- کاهش نرخ جابجایی در سازمان
- اجتناب از گسیختگی های مرتبط با تغییرات دائمی کارکنان

عوامل موثر در ایجاد سازمان سبز:

- ایجاد مراکز ورزشی برای کارکنان
- مرکز پزشکی
- مهد کودک
- غذا خوری
- تشویق کارکنان به فعالیت جمعی
- فراهم نمودن امکانات لازم برای مسافرت های جمعی خانوادگی برای کارکنان
- آگاهی از علایق کارکنان
- عضویت در شبکه های تحقیقاتی آموزشی
- افزایش خودباوری
- احساس تعلق به سازمان

منافع ناشی از سرمایه اجتماعی در سازمان سبز:

- حفظ محیط زیست و منابع طبیعی
- کاهش هدررفت ها ، ضایعات ، منابع تولید در سازمان
- کاهش آلودگی ها ، پسماند ها
- گسترش مسئولیت اجتماعی
- گسترش عدالت اجتماعی
- افزایش بازده مالی
- شناسایی طرح های آسیب رسان به محیط زیست
- توجه به عملکرد حاکمیتی ، اجتماعی و زیست محیطی در فرایندهای عملیاتی و سرمایه گذاری
- ایجاد و ارتقا شاخص های بهره وری سبز
- ارتقا شاخص های پایداری

برخی از فعالیت های سازمان سبز :

- مدیریت انرژی
- مدیریت پسماند
- مدیریت روستایی
- صرفه جویی آب
- بهره گیری از سیستم های سرمایش و گرمایش مناسب
- روش های شست و شوی ، آشپزی ، مناسب
- بهبود کیفیت هوا
- طراحی پایدار
- فروش و بازار یابی سبز
- پایداری در زمینه های مختلف
- بررسی های موردی بهره وری سبز
- هتل سبز
- سازمان سبز
- گواهینامه سبز
- توریسم سبز پایدار
- مبادله پایدار

- ایجاد زمینه های مناسب ارتباط بین سازمان
- بهره گیری از سیستم های ذخیره انرژی
- استفاده از روش های پرداختی سبز:
- ممیزی سیستم گرمایش و سرمایش
- مدیریت سبز منابع
- آموزش کارکنان در زمینه های مختلف بهره
- وری سبز و جامعه پایدار
- اطمینان از هوای پاک
- بام، کف پوش ، در ها ، دیوار ها به منظور
- جلوگیری از هدر رفت انرژی
- خرید استاندارد وسایل گرمایش و سرمایش
- خاموش کردن چراغ ها در مواقع غیر ضروری
- استفاده از نور طبیعی
- ملاقات سبز
- ایجاد زمینه های پایداری در زنجیره ارزش
- داخل سازمان و بین سازمان ها
- و.....

برنامه های سازمان سبز

- خانه سبز
- صنعت سبز
- جامعه سبز

- منافع مالی ، سلامت اجتماعی و زیست محیطی
- ساخت و ساز سبز، ارتقا سطح زندگی کارکنان ، امنیت مالی ، بهبود شرایط کاری ، جامعه سبز، فامیل سبز
- هدایت منابع به سمت بهره وری سبز و آینده پایدار در سطوح محلی - خانگی - بخش های اقتصادی سازمان ها
- تدوین و مشخص کردن استاندارد های سبز
- ایجاد زمینه ها و قابلیت های دانش بنیان از طریق آموزش ، یادگیری و کمک های فنی و حمایت مالی
- ایجاد شبکه و شناسایی اعضای سازمان سبز

- مشارکت در زمینه های آموزش و به کارگیری تولید سبز برای کارکنان
- حصول توسعه اجتماعی
- آموزش خانوار ها در موارد مختلف خرید و مصرف سبز
- بهبود خانه های موجود و خانه های جدید - ساخت و ساز سبز
- مهد کودک ها ، روش های مواظبت بهتر ، نزدیک بودن مهدکودک ها به محل کار
- بهبود روابط خانوادگی به سمت زندگی سالم تر
- مدیریت سبز منابع
- آموزش صرفه جویی آب ، انرژی و منابع
- بانکداری سبز
- سرمایه گذاری سبز
- کشاورزی سبز

باساس از حسن توجه شما

